

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 11 czerwca 1885.

87.

Ustawa z dnia 13 maja 1885,

o udzieleniu dodatku z funduszów państwa na pokrycie kosztów budowy nowego zakładu pracy przymusowej w arcyksięstwie austryackiem poniżej Anizy, który ma być przez kraj fundowany.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd, aby do pokrycia kosztów budowy zakładu pracy przymusowej, który w arcyksięstwie austryackiem poniżej Anizy ma być przez kraj najmniej na 600 niewolniców płci męskiej fundowany a przeznaczony jest także dla niewolniców z innych krajów, przyczynił się dodatkiem z funduszów państwa, równującym się połowie rzeczywistych, udowodnionych kosztów budowy, mogącym jednak wynosić najwięcej 300.000 złotych.

§. 2.

Dodatek w §fie 1 wzmiankowany, ma być pobierany od r. 1886 w kwotach częściowych rocznych, które będą oznaczane ze względu na postęp robót, za umieszczeniem tychże kwot w preliminarzu państwa.

§. 3.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Wiedeń, dnia 13 maja 1885.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

(Polisch.)

Dunajewski r. w.

88.

**Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia
20 maja 1885,**

o zaprowadzeniu nowych ekspedycji celniczych na wybrzeżu dalmatyńskiem.

Delegaeye portowe i zdrowotne morskie, istniejące w Dalmacji w Capocesto w okręgu skarbowym zadarskim i w okręgu skarbowym dubrownickim, zamienione będą od 1 czerwca 1885 na delegaeye portowe i zdrowotne morskie, sprawujące służbę celniczą.

Obie te delegaeye będą miały takie same upoważnienia celnicze, jak delegaeye w Istrii (Wykaz komor w Przymorzu ustęp 28 itd. [Dz. u. p. Nr. 10 z r. 1883]).

Obu delegacyom poruczone zostało nadto wygotowywanie cedul cyrkułacyjnych do przedmiotów podlegających opłacie *dazio consumo*.

Dunajewski r. w.

Pino r. w.

89.

Ustawa z dnia 24 maja 1885,

zawierająca postanowienia z zakresu prawa karnego, tyczące się dopuszczalności trzymania w zakładach pracy przymusowej lub poprawczych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

§. 1.

Kto się wałęsa bez celu i bez roboty i nie może udowodnić, że ma środki do utrzymania, lub że usiłuje zarabiać uczciwie, ma być karany jak włóczęga. Kara jest areszt ścisły od jednego aż do trzech miesięcy; nadto może być orzeczone jedno lub więcej zastrzeń kary z pomiędzy wzmiankowanych w §. 253 ustawy karnej z dnia 27 maja 1852 pod a) aż do e).

§. 2.

Za żebractwo ma być karany:

1. Kto żebrze w miejscowościach publicznych lub po domach, albo z odrazy do pracy ucieka się do dobroczynności publicznej.

2. Kto nieletnich nakłania, wysyła lub innym powierza do żebrania.

Kara jest areszt ścisły od ośmiu dni aż do trzech miesięcy.

§. 3.

Osobom zdolnym do pracy, które nie mają dochodu i nie zarabiają w sposób dozwolony a zagrażają bezpieczeństwu osób lub własności, może Władza bezpieczeństwa nakazać, aby w przeciagu ozначенego czasu wykazały, że żywią się w sposób dozwolony. Jeżeli z odrazy do pracy nie uczynią zadość temu nakazowi, ukarane będą mają aresztem ścisłym od ośmiu dni aż do trzech miesięcy; nadto może być orzeczone jedno lub więcej zastrzeń kary z pomiędzy wzmiankowanych w §. 253 ustawy karnej z dnia 27 maja 1852 pod a) aż do e).

§. 4.

Każda gmina, w której okręgu przebywa lub napotkana będzie osoba zdolna do pracy, nie mająca środków do utrzymania i nie zarabiająca w sposób dozwolony, ma prawo wyznaczyć tej osobie pracę jej zdolnościom odpowiednią, za zapłatą lub wyżywieniem. Jeżeli osoba ta wzbrania się wykonać naznaczoną robotę, ukarać ją należy aresztem ścisłym od ośmiu dni aż do jednego miesiąca.

§. 5.

Karanie kobiet, żyjących z nierządu cielesnego, zostawić należy Władzom bezpieczeństwa.

Jeżeli kobiety takie

1. żyją ciągle z nierządu, pomimo policyjnego karania, lub
2. gdyby istniały zarządzenia policyjne, nadto jeszcze przeciwko nim działają, albo

3. żyją z nierządu, chociaż wiedziały, że są dotknięte chorobą weneryczną, lub

4. wywołują przez jawność widoczne zgorszenie, lub

5. uwodzą młode osoby, karane być mają aresztem ścisłym a to w przypadkach wzmiankowanych pod 1. 1 i 2 od dni ośmiu aż do trzech miesięcy, w przypadkach zaś wzmiankowanych pod ll. 3, 4 i 5 od jednego aż do sześciu miesięcy.

Osoby obojej płci, które oprócz przypadków §. 512 ustawy karnej z dnia 27 maja 1852 czerpią środki utrzymania z nierządu, którym się inni trudnią z rzemiosła, karane być mają aresztem ścisłym od ośmiu dni aż do trzech miesięcy.

W przypadkach 1. 1 i 2, Sąd karny ma ścigać na żądanie Władzy bezpieczeństwa.

§. 6.

Kto zostając pod nadzorem policyjnym, wykracza przeciw ścieśnieniom i zobowiązaniom włożonym na niego w myśl §fu 9, lit. a) aż do e) ustawy z dnia 10 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 108), karany będzie aresztem ścisłym od ośmiu dni aż do trzech miesięcy; nadto orzeczone być może jedno lub więcej zastrzeżeń kary z pomiędzy wzmiankowanych w §fie 253 ustawy karnej z dnia 27 maja 1852 pod a) aż do e).

§. 7.

Wykroczenia wzmiankowane w §§. 1 aż do 6 ustawy niniejszej, jakież wykroczenia wzmiankowane w §. 3 ustawy z dnia 10 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 108), mają być śledzone i karane przez Sądy.

W razie skazania Sąd może orzec w wyroku dopuszczalność trzymania w zakładzie pracy przymusowej.

We względzie orzeczenia dopuszczalności trzymania w zakładzie pracy przymusowej, można wniesć rekurs na korzyść obżałowanego, jeżeli orzeczoną została dopuszczalność trzymania, jakież na niekorzyść obżałowanego, jeżeli nie została orzeczona.

§. 8.

Sąd karny może orzec dopuszczalność oddania do zakładu poprawczego także co do nieletnich, którzy stali się winnymi czynu karygodnego, jeżeli według postanowień ustawy karnej, czyn ten jedynie dla nieletniości sprawcy, nie ma być pocztytany za zbrodnię, lecz karany jak wykroczenie (§§. 2, lit. d) 237 i 269 aż do 272 ustawy karnej.

W przypadkach, w których według §fu 273 ustawy karnej skarcenie i poczynienie kroków z powodu czynu karygodnego, popełnionego przez nieletniego, zosta-wione jest Władzy bezpieczeństwa, może być zarządzone oddanie nieletniego do zakładu poprawczego, jeżeli jest całkiem opuszczony i nie można wynaleść innego sposobu zapewnienia mu porządnego wychowania i nadzoru.

§. 9.

Uchylają się §§. 509, 510, 511, 517, 518, 519, 520, 521 ustawy karnej po-wszechniej z dnia 27 maja 1852 (Dz. u. p. Nr. 107), jakoteż §§. 1, 2, 10, 12, 13 i 18 ustawy z dnia 10 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 108), która wydane zostały posta-nawienia policyjno-karne przeciw próżniakom i włóczęgom.

§. 10.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Schönbrunn, dnia 18 maja 1885.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Prażák r. w.

90.

Ustawa z dnia 24 maja 1885, o zakładach pracy przymusowej i poprawczych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

§. 1.

W królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych zaprowadzona być ma pewna ilość zakładów pracy przymusowej.

Piecza o te zakłady jest rzeczą kraju. Także więcej krajów razem mogą utwo-rzyć wspólny zakład pracy przymusowej.

Postanowienie, czy także powiaty lub gminy mają fundować takie zakłady, zostawia się ustawodawstwu krajowemu.

§. 2.

Do pokrycia kosztów fundacji takich zakładów będzie się Rząd przyczyniać w miarę ich potrzeby i odpowiedniości.

§. 3.

O pokrycie kosztów fundacji według §fu 2go nie pokrytych, jakoteż kosztów utrzymania i administracji zakładów pracy przymusowej i o zaspokojenie potrzeb niewolników, o ile ustawodawstwo krajowe nie przekaże tego powiatom lub gmi-nom, zakłady takie fundującym, starać się ma kraj.

Postanowienie, czy i o ile koszta zaspakajania potrzeb, gdyby nie mogły być uzyskane od utrzymywanych lub od osób do ich utrzymywania obowiązanych, mają być zwracane przez powiaty lub gminy, zostawia się ustawodawstwu krajowemu.

Za koszta zaspokojenia potrzeb uważać należy wydatki na wyżywienie, pościel, opał, światło, na dostarczenie czego potrzeba, jakoteż na czyszczenie bielizny i odzieży, koszta choroby a według okoliczności połogu.

§. 4.

Do zakładów pracy przymusowej przyjmuje się bez względu na swojszczyzne tych, którzy mają być przyjęci.

Za niewolęńców, do kraju nie należących, zwracać ma koszta zaspokojenia potrzeb podług kwoty utrzymania dziennego ustanowionej za zezwoleniem Władzy administracyjnej krajowej, ów kraj, do którego niewolnictwo ze względu na swoja swojszczyzne należy; atoli krajowi do zwrócenia kosztów obowiązanemu wolno przyjać niewolęńca na swój koszt do zakładu pracy przymusowej, znajdującego się we własnym kraju.

Krajowi, który zwraca koszta potrzeb, służy prawo ściągnięcia zapłaconej sumy, stosownie do postanowienia drugiego ustawy § 3.

§. 5.

Dopóki w pewnym kraju niema zakładów pracy przymusowej, lub jeżeli istniejące nie czynią zadość potrzebom, osoby, które mają być oddane do zakładu pracy przymusowej, mogą być na koszt kraju swojej swojszczyzny przeniesione do zakładu innego kraju. Jeżeli ma nastąpić przeniesienie nie do zakładu kraju rodzinnego osoby przytrzymanej, może to przyjść do skutku tylko za zezwoleniem właściwej reprezentacyi kraju.

§. 6.

Do umieszczenia w zakładzie pracy przymusowej kwalifikują się te osoby, co do których na zasadzie istniejących postanowień ustawowych orzekł sąd dopuszczalność oddania do zakładu pracy przymusowej.

Nie wolno przyjmować do zakładu pracy przymusowej:

1. Osób, których nie można użyć nawet do lżejszych robót.
2. Chorych na umyśle (niedoleżnych, obłakanych).
3. Osób dotkniętych ranami lub chorobami zaraźliwymi, dopóki nie wyzdrowieja.
4. Osób brzemiennych i karmiących.

O ile osoby, które nie przekroczyły jeszcze ośmioletniego roku życia, mogą być przyjęte do zakładu pracy przymusowej a względnie do zakładu poprawczego, o tem stanowią §§. 13, 14 i 16.

§. 7.

Zarządzanie i wykonanie trzymania w zakładzie pracy przymusowej, uznanego za dopuszczalne przez Sąd karny, należy do Władz administracyjnych krajowych.

O zarządzeniu trzymania decyduje komisja, która będzie utworzona u Władzy administracyjnej krajowej z przyzwaniem najmniej jednego reprezentanta Wydziału krajowego na członka głosującego.

Jeżeli istnieją zakłady dla powiatów lub gmin, Władza administracyjna krajowa ma prawo wydelegować podległą sobie Władzę administracyjną powiatową do wydawania orzeczeń, tyczących się trzymania w zakładzie pracy przymusowej, u której to Władzy ustanowić należy w tym przypadku w sposób podobny komisję mieszanaą z przyzwaniem przynajmniej jednego reprezentanta autonomicznego.

Osobnem rozporządzeniem wydanem będą postanowienia szczegółowe co do składu i atrybucji komisji, które utworzone być mają u Władzy administracyjnej krajowej i u Władz administracyjnych powiatowych.

§. 8.

Jeżeli w pewnym kraju postarano się o to, aby osoby przyjmowane były do zakładów pracy przymusowej, osoba, co do której Sąd orzekł dopuszczalność przyjęcia do zakładu pracy przymusowej, może być w sądzie trzymana w zamknięciu aż do upływu czterech tygodni po odsiedzeniu kary, jeżeli Władza administracyjna krajowa nie zarządzi wypuszczenia.

O oddaniu do zakładu pracy przymusowej zadecydować należy niezwłocznie, w każdym zaś razie przed upływem czterech tygodni.

§. 9.

W zakładzie pracy przymusowej wolno trzymać bez przerwy najdłużej trzy lata.

Jeżeli trzymany poprawi się pierwej, należy go puścić przed upływem tego czasu.

Co do czasu wypuszczenia decyduje komisja w §. 7 wzmiarkowana.

Jeżeli trzymany wypuszczony bedzie przed upływem dwóch lat a z jego postępowania widać, że się nie poprawił, komisja w §. 7 wzmiarkowana może orzec, aby jeszcze był trzymany w zakładzie pracy przymusowej przez cały ten czas, który w chwili puszczenia go nie upłynął jeszcze z trzechletniego okresu.

§. 10.

Od orzeczeń komisji ustanowionej u Władzy administracyjnej krajowej (§. 7) niema odwołania.

Ta sama komisja orzeka co do rekursów od orzeczeń komisji ustanowionych u Władz administracyjnych powiatowych.

§. 11.

Władzę porządkowo-karną w zakładach pracy przymusowej sprawować należy według istniejących przepisów.

Statuty i porządki domowe zakładów pracy przymusowej podlegają zatwierdzeniu Rządu.

Statuty zawierając winny szczegółowe postanowienia co do sposobu zatrudniania niewolników i co do ich kwalifikacji, tudzież co do tego, pod jakimi ostrożnościami niewolnicy mogą być używani do robót po za obrębem zakładu.

§. 12.

Wydanie postanowień co do mianowania dyrektorów i innych urzędników zakładów pracy przymusowej, zostawia się ustawodawstwu krajowemu.

Jeżeli więcej krajów razem tworzą wspólny zakład pracy przymusowej (§. 1), prawo mianowania służy wydziałowi krajowemu tego kraju, w którym zakład ma siedzibę.

Mianowanie dyrektorów podlega we wszystkich przypadkach zatwierdzeniu Rządu.

§. 13.

Dla osób, które nie przekroczyły ośmioletniego roku życia, o ile co do nich zachodzą warunki ustawowe, potrzebne do umieszczenia w zakładzie pracy przymusowej, zaprowadzić należy osobne zakłady poprawcze.

Zakłady takie urządzić trzeba w ten sposób, aby poprawieńcy mogli odebrać w nich moralne i religijne wychowanie, i nauczyć się jakiegoś zajęcia, odpowiednio ich zdolnościom a zapewniającego im znalezienie kiedyś kawałka chleba.

§. 14.

Osoby, które nie przekroczyły jeszcze ośmioletniego roku życia, gdy co do nich zachodzą warunki ustawowe oddania do zakładu pracy przymusowej, oddawać należy tylko do zakładów poprawczych dla młodocianych poprawieńców (§. 13).

W zakładzie poprawczym trzymać trzeba dopóty, dopóki tego cel trzymania wymaga, jednak nie dłużej jak do dwudziestego roku życia.

Dopóki osobne zakłady poprawcze nie zostaną zaprowadzone, osoby, które nie przekroczyły ośmioletniego roku życia, oddawać można do osobnych oddziałów, które w zakładach pracy przymusowej przeznaczone są wyłącznie dla młodocianych poprawieńców.

Za zezwoleniem Administracji państwa można także oddawać takich poprawieńców do prywatnych zakładów poprawczych dla osób młodocianych, dopóki nie będzie osobnych zakładów poprawczych (§. 13).

§. 15.

Postanowienia ustawy niniejszej, tyczące się zakładów pracy przymusowej, stosowane będą także do zakładów poprawczych dla osób młodocianych, o ile §§. 13, 14 i 16 nie podają osobnych rozporządzeń.

§. 16.

Wyjawszy przypadki w ustawie oznaczone, nie wolno nikogo oddać do zakładu pracy przymusowej lub poprawczego.

Postanowienie to nie stoi jednak na zawadzie oddaniu osób młodocianych na wniosek zastępcy prawnego i za zezwoleniem Władzy opiekuńczej do zakładu poprawczego dla młodocianych poprawieńców także w przypadkach, które w ustawie nie są wzmiankowane.

§. 17.

Najwyższy nadzór policyjny i czuwanie nad zakładami pracy przymusowej i poprawczemi, zastrzega się Administracji państwa.

Sprawować go będzie główna Władza administracyjna krajowa a nad zakładami powiatowemi lub gminnemi Władze administracyjne powiatowe w siedzibie tych zakładów.

§. 18.

Uchylają się §§. 15, 16, 17, 19 i 21 ustawy z dnia 10 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 108), którą wydane zostały postanowienia policyjno-karne przeciw próżniakom i włóczęgom.

§. 19.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Oni wydać mają także dla królestwa galicyjsko-lodomeryjskiego z Wielkiem księstwem krakowskim i dla księstwa bukowińskiego potrzebne rozporządzenia wykonawcze, które ze względu na nastęczającą się możliwość oddawania skazańców do zakładów pracy przymusowej i poprawczych oznaczają czas, od którego sądy karne orzekać mają o dopuszczalności oddawania do takich zakładów.

Schönbrunn, dnia 24 maja 1885.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Pražák r. w.

91.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 2 czerwca 1885,

o zaprowadzeniu komory pomocniczej I klasy w dworcu kolej w Moldawie.

Z powodu otwarcia ruchu ogólnego na kolei hrobsko-moldawskiej, zaprowadzona została w dworcu kolej w Moldawie c. k. komora pomocnicza I klasy z atrubucyami celniczymi komory głównej II klasy i z upoważnieniem do stosowania w obrocie kolejowym skróconego postępowania celniczego podług przepisu z dnia 18 września 1857 (Dz. u. p. Nr. 175), która rozpoczęła urzęduwanie swoje dnia 18 maja 1885.

Dunajewski r. w.